

w *SOBOTĘ DNIA* 16. *GRUDNIA ROKU* 1786.

Z Wiednia dnia 11. *Liſtop:* Sławny Powietrzny Zeglarz JP. *Blanchard* piſał do Ceſarza Jmci, ofiaruiąc ſwą ochotę przybycia do *Wiednia,* dla czynienia tamże doświadczenia ſwey ſztuki. Ceſarz Jmć odpiſał mu w te ſłowa; „ Ode- „ brałem liſt W Pana Mości „ Panie *Blanchard.* Jużeś doſta „ tecznie naſycił ſwych Spe- „ ktatorow powtórzonemi po „ tyle razy i na tylu miey- „ ſcach ſwoiemi Experymen- „ tami, tak dalece, że nicht „ niema żadnego powiątpi-

„ zdatności. Jak tylko temi „ powtarzanemi Experymentami, potrafisz się swą Sztukę uczynić *pożyteczną*, w „ tenczas proszę przybyć do „ *Wiednia*, ażebyś mnie w „ tym informował i przekonał. Tym czasem iestem „ WPanu przychylny. „

JOZEF.

Z Wiednia dnia 11. Listop: Cesarz Jmć kupcom będącym w *Bukowinie*, dla zachęcenia, y ulżenia ich handlu rozmaitych im pozwolił prerogatyw y pożytkow.

Xiąże Jmć Biskup *Saltzburski* tu przybył. Przybycie tu iego, miały sprawić okoliczności nowey Nuncyatury w *Monachium*.

Z Austryi dnia 11. Listopada. Dla zabiegania niedostatku zboża w *Gallicyi*, Cesarz assygnował 3. Milliony na założenie magazynow ze zbożem. Dnia 26. przeszłego miesiąca, nowy Gubernator *Serwii* y *Belgradu* z wielką pompą przybył do pomienionego *Belgradu*.

Z Paryża dnia 13 Listopada Piszą z *Fontainebleau* że okoliczności między *Rossyą* i *Portą*, tak dobrze się w *Stambule* lękać się nietrzeba. Dnia dzisieyszego Parlament nasz, rozpoczął swoie Sessye.

Wielką mamy teraz nadzieię, że nasz Handlowny Traktat, który ma stanąć z *Rossyą*, w krótce pomyślny otrzyma skutek. Ministrowi *Francuskiemu* rezyduiącemu w *Peterzburgu*, posłany iest rozkaz, od naszego Ministerium, ażeby w obu punktach względem zniesienia podatkow na wino *Francuskie*, i względem Juryzdykcyi *Francuskiego* Konsula w Państwie *Rossyiskim*, był powolnym. Otrzymał on także plenipotencyą, ażeby, ieżeli wszystkie inne Artykuły Traktatu z ukontentowaniem naszego Dworu są ułożone, względem żeglugi i handlu w czasie woyny, utrzymywał pryncypalną propozycyą Traktatu *Uzbroioney Neutralności* bez żadney Restrykcyi i określenia w Handlownym Traktacie.

Z Austry dnia 15. Listopada. Xięga Praw dla Państwa *Austryackiego*, która od tylu lat się przez wielu mądrych ludzi układa, wkrótce z druku wynidzie.

którzy zmyślali Bankowe fałszywe bilety w *Wiedniu*, wziął 50. kiiow pod szubienicą, i odesłany został do *Węgier* na ciągnienie statkow. Jeden z *Polskich* sztycharzow, który we *Lwowie* to fabrykowanie postrzegł, otrzymał w nadgrodzie 12,000. Złł:

Z Kolonii dnia 16 Listopada

Piszą z *Bruxelli*, że na przyszłą wiosnę, do *Mecheln* maią się zgromadzić wszyscy z *Belgium Austryackiego* Biskupi; którzy złożywszy tam *Nacyonalne Concylium* w przytomności delegowanego od Cesarza Jmci Kommissarza, wszystko do należytego będą się starali przyprowadzić porządku, co się tycze *Karności Duchowney*. Też same donoszą listy, że się zgromadziły Stany *Brabanckie* z okazyi wyszłey Cesarskiey Ordynacyi, na mocy którey, Opaci Komendataryuszowie, maią być postanowieni po Opactwach.

Z Wiednia dnia 18. Listop:

Listy partykularne *Neapolitańskie* oznaymuią, że dawna przyiaźń między tamecznym Dworem i *Hiszpańskim*, iest uż szczęśliwie przywrócona. cem i Synem ugodę, naybarziey przypisuią sprawności Margrafa *de Vasto*. Rozumny ten Minister, potrafił przed Królem Jmcią *Hiszpańskim* tak doskonale opisać nienaruszone w niczym postępki i biegłość w rzeczach Politycznych Kawalera *Acton*; że tenże Król Jmć *Hiszpański*, który tak mocno aż do poróżnienia się nalegał o oddalenie tegoż. Kawalera *Acton* od Dworu *Neapolitańskiego*, informowany teraz doskonale o tym zacnym Mężu, wielkie dał mu pochwały i zalety w swym liście do Króla Jmci *Neapolitańskiego* pisanym.

Mamy wiadomość z *Egiptu* że owi ucieczką przed *Kapitanem Baszą* ratuiący się dway Beiowie *Murat* i *Ibrahim*, od większey iuż części swych partyzantow są opuszczeni

Z Brandeburga dnia 18. Listop

Powiadaią tu, że Tabaczna Administracya zupełnie zostanie zniesiona, i że na przyszły czas każdemu kupcowi, będzie wolno przedawać tabakę. Albowiem Król Jmć chce koniecznie Handel iak naybarziey ułatwić, i wszelkie trudności

zażywanie kawy, wolność będzie dana. Powiadaią, że Król Jmć z tym się ogłosił, że ten zakaz, tylko pobudką stawał się obywatelom, do czynienia rozmaitych sekretnych Kontrabandow.

Z Begium Austryac: d. 18. Listopada. Listy *Bruxelskie* donoszą, że Biskupi w Prowincyach *Belgickich* zostaiący, będą odtąd mieli dozor Nauk *Teologicznych*, nowo teraz (iak już pisaliśmy) w *Lovanium* ustanowionych. Jdąc też za przykładem W. Xięstwa *Toskańskiego*, w Mieście *Mechlinoi* czyli *Malines*, na przyszłą wiosnę będzie *Concilium Narodowe* na które ziadą się wszyscy Biskupi w *Belgium Austryackim* znaiduiący się, ażeby tam spólnie z Kommissarzem Cesarskim, ułożyli Ustawy, do karności Kościoła w *Belgium* zostaiącego ściągaiące się. Tym także końcem, przy końcu przyszłego lata, odprawi się w każdey Dyecezyi *Synod Dyecezalny*, składaiący się z wyboru Plebanow, pod Prezydencyą Biskupa mieyscowego.

Z Amsterdamu dnia 18. Listop: donoszą, że pewna dystyngwowana osoba przybiegła z listami wielkiey wagi do Króla Jmci *W. Brytanii* od Xięcia *Stadhudera.*

Z Hagi dnia 21. Listopada. Niezawodne z *Chin* mamy nowiny, że Cesarz tameczny, ieszcze żyie, i że tam był się wszczol bunt wielki, który iednak przytłumiony i uspokoiony został.

Dnia wczorayszego i dzisieyszego, wiele zagranicznych Ministrow było na konferencyi u Prezydenta *Stanow Generalnych* Dnia 11. tego miesiąca Margraff *de Verac* i Hrabia *de Coeleury*, otrzymali każdy osobnego z *Paryża* kuryera. Pierwszy z nich natychmiast pobiegł do *Paryża*.

Roznoszą tu wieść, że wszyscy tuteysi Obywatele miasta *Hagi.* w tych dniach maią stanąć pod bronią. Przyczyny tego ieszcze wiedzieć niemożna. Niektórzy domyślaią się, że tym końcem, ażeby każdy z nich deklarował się, czy iest przeciwko przysiędze, czyli też za przysięgą, którą w Roku 1754. wykonał Xiążęciu *Stadthuderowi.*

SUPLEMENT
DO GAZET WILENSKICH
w SOBOTĘ DNIA 16. GRUDNIA ROKU 1786

Z Warszawy dnia 9. Grudnia Mamy z *Krakowa* wiadomość że tam dnia 3 tego mieśiąca o godzinie piątey i piąciu minutach po południu, w całym Mieście i iego okolicach dało śię czuć trzęśienie ziemi, przez kilka sekund trwaiące, dłuższe i mocnieysze, iak to, którego tam w mieśiącu Lutym byli doświadczyli; bez żadney iednak ruiny znaczney, prócz niektórych niewielkich rysś. Drżenie ścian, drzwi, okien, sufitow, we wszystkich domach i gmachach, z początku wolnieysze, coraz śię bardziey natężało, a ostatnie wzruszenie, było dosyć mocne i gwałtowne. Temu to podobno trzaskowi powszechnemu domów i gmachow przypisać należy szelest i szum, który śię podczas samego trzęśienia ziemi dał słyszeć po wielu domach. Wysokość Barometru tego dnia w wieczor, była 27. calow, Termometr stał w punkcie lodu. Czas, tak przed trzęśieniem iak y po trzęśieniu, był cichy i pochmurny. Wiadomości odebrane z *Pinczowa, Wawrzeńczyc, Nadzowa,* i z wielu innych mieysc Woiewodztwa *Krakow:* i *Sendomir:* zapewniaią, że prawie w tym czasie, obydwa te Woiewodztwa, czuły skutki tego trzęśienia ziemi.

Z Piotrkowa piszą, że w tym mieście, tegoż wieczora y czasu, podobne trzęśienie uczuć śię dało; ale i tam Bogu dzięki! bez widoczney szkody.

Oſtatniey daty liſty z *Neapolu* donoſzą, że przyſłany z *Rzymu* Jmć Xiądz *Caleppi* z dwóma Królewſkiemi Sekretarzami Stanu JP. *Caracciolo*, i Kawalerem *Acton*, potrafił tego dokazać, ażeby ſkutecznie podczas Kongreſu czynić poczęto do zaſpokoienia ſporow między tuteyſzym i *Neapolitańſkim* Dworami. Ale nieprzyiaciele naſzego *Rzymſkiego* Dworu przemogli, i tego potym dokazali, iż Kongres bez ſkutecznie ſię rozſzedł, i ten interes na inny czas odłożony zoſtał.

Donoſzą nam z *Imperium*, że Biſkupi Cyrkułu *Bawarſkiego*, ſtatecznie ſię opieraią Juryzdykcyi *Apoſtolſkiego* Nuncyuſza w *Monachium*, i chcą utrzymywać ſwoie prerogatywy. To boli nie mało *Oyca S.* który ſtara ſię wſzelkiemi ſpoſobami wſpierać i dopomagać ſwoiemu Nuncyuſzowi.

Z Liworny dnia 6. Liſtopada

Słychac, że *Francya, Anglia*, Ceſarz Jmć, i Jmperatorowa Jeymć *Roſſyiſka*, z ſobą ſię zgodzili nalegać koniecznie u *Porty*, ażeby zupełnie zakazała i zabroniła wſzelkich morſkich *Barbaryiſkich*; co ieżeliby *Porta* odmówiła, tedy pomienione Potencye uczynią ſkładkę między ſobą na wyſtawienie ſtraſzliwey *Eſkadry*, któraby ze wſzyſtkim potrafiła zniſzczyć i zgubić tych morſkich *Barbaryńcow*.

Z Włoch dnia 7. Liſtopada.

Eſkadra *Wenecka*, która od Senatu znowu otrzymała 50,000 *Cekinow*, od dnia 28. Września, aż do 6. Października, tak mocno miaſto *Suſa* bombardowała, iż prawie zewſzyſtkim zniſzczone i zruynowane zoſtało. Wypuſzczono 2600. bomb do miaſta i 350. razy z armat wyſtrzelono.

Z Pragi dnia 9. Liſtopada.

Rzeka *Mołdawa* zupełnie tu ſtanela; naydawnieyſi niezapamiętaią ludzie, żeby to kiedy tak wcześnie miało naſtąpić. Na wielu mieyſcach w *Czechach* leży śniegow na półtora łokcia.

Z Ratyzbony dnia 10. Liſtop:

Kaſſa Loteryi w *Monachium* na 80,000 Złł: ieſt okradziona.

Z Paryża dnia 11. Liſtopada

Nieprzeſtaią tu mówić o Ali-

dzy Dworem *Wiedeńſkim* i *Berlińſkim* maiącym ſię zawrzeć, a podobno iuż i zawartym. Tym ſpoſobem, planta ułożona w *Werſalu* miedzy Xiążęciem *Henrykiem Pruſkim*, i między naſzym Miniſterium *Francuſkim*, cale pomieſzałaby ſię. Politycy tuteyſi (którzy iednak często mylą ſię) mówią, że koniec tego Alianſu, ieſt zamiana *Bawaryi*, i powiękſzenie proporcyonalne Państw obu pomienionych Monarchow Jeśli *Francya* będzie ſię tym zamyſłom opierała orężem, niezadługo woyna wyniknie.

Arendarze Generalni *Francuſcy*, czyli *Fermiers-Generaux*, uczyniwſzy umowę z *Papieżem*, zaczęli w Hrabſtwach *Awenionſkim* i *Wenessińſkim* wprowadzać Generalną Arędę *Francuſkim* ſpoſobem. Z tey kraiach odmiany, powstał bunt w *Awenionie*, do czego naybarziey dał przyczynę uſtanowiony Kabak na Sol. Dano zatym rozkaz żołnierzom *Francuſkim*, po bliſkich Fortecach Garnizonem ſtoiącym, ażeby do pomienionego Miaſta ściągali, dla poſkromienia buntowników.

Z Auſtryi dnia 11. *Liſtopada*

Ma być napięty proiekt zamiany, podług którego Dwory Ceſarſki i *Pruſki* na granicach *Auſtryackiego* i *Pruſkiego Szląska* to maią otrzymać, co do ich granic będzie nay przylegleyſzego. Niektórzy powiadaią, że *Troppau* i *Iägendorf*. maią być zamienione na Hrabſtwo *Glatz*. Dotychczas ta pogłoſka ieſzcze należycey nieznayduie wiary.

DONIESIENIE z WARSZAWY.

Kancellaryia Jalmużnicza Orderu S. Staniſława donoſi JWW. Jmci PP. Kawalerom Orderu tegoż S. Staniſława w W. X. L. będącym, iż chcąc zręczność i wygodę Onym uczynić w oddawaniu należności do Przerzeczoney kancelaryi Jalmużny. corocznie przez JWW. Jmć. PP, Kawalerow importować ſię maiącey Kommiſ dała J X. Pohlowi Superyorowi XX, Miſsyonarzow Wileńſkich

Jałmużnicza JWW. Jmć. PP. Kawalerow Orderu S. Stanisława. aby do pomienionego JX. Pohla referować się y nadgłaszać raczyli, od którego też na wypłacać się maiącą należność drukowane kwity od bierać będą.

DONIESIENIE z WILNA.

w Drukarni tuteyszey nayduią się księgi następuiące, 1. Grammatyka geograficzna, albo zbior dokładny Geografii nowym ułożony i zebrany sposobem Tom II. 2. Opisanie naturalne, historyczne i polityczne różnych kraiow swiata, to iest ich położenia, klima, historya, rewolucye. rząd, potęga, prawa, zwyczaie, sądy, rękodzieła, handel, bogactwa, miny, urodzaie, religia, zabobony, koscioły, kapłani, wesela, pogrzeby, stroy, żwierzęta, ryby, &c: z Francuskiego. 3. o Prawodawstwie, czyli o pierwszych zasadach praw z Francuskiego ięzyka wykład. 4. Xiążka o Edukacyi dzieci z Francuskiego.

Wyszedł z pod prassy w Drukarni Wileńskiey XX: Piarow Tom pierwszy Kazań Jubileuszowych Jmci Xiędza Zygmunta Łastowskiego Kanonika Jnflantskiego, Proboszcza Jkażnieńskiego. Cena na papierze pocztowym Zł: 5. gr: 15 na papierze Kleiowym Zł: 5. na wodnym Zł: 4 gr: 15.

w Drukarni tuteyszey J. K. M: przy Akademii Wileńskiey nayduią się następuiace księgi 1. Psałterz Dawida nowo przetłumaczony przez J. P. Karpińskiego z przemową o Psalmach. o początku narodu żydowskiego, ich Królach. Arcykapłanach, ofiarach, kościele, sądach prawach rolniczych &c 2. O Związkach i przystosowaniu wzaiemnym rolnictwa, rękodzieł i handlu 3. Summariusz konstitucyi ostatniego seymu.

Przybył do tuteyszego miasta z Niemiec Ludwisarz doskonały w sztuce lania dzwonow z nayprzednieyszego metalu, Fasonem nay modnieyszym i dzwiękiem przyiemnym, równie iak i armat, Sikawek do Ognia, Fontan możdzerzow do Kuchni, i różnego naczynia mosiężnego, potrzebnym usług iego donosi o Stancyi swoiey na Sawicz ulicy naprzeciw Klasztoru JJ. XX. Augustyanow, którą znak Ludwisarski wywieszony oznacza.